

ved Tvang, men ved Frihed, -- og det er, saavidt jeg kan see, ogsaa i den Retning, at saavel Grundloven som vor hele senere Kirkeudvikling peger hen — jeg troer, at de i mange Punkter maae ønske Forslaget forandret.

Det er jo saaledes en Følge af Grundloven og den senere kirkelige Lovgivning, at Enhver, der er Medlem af et Sogn, derfor ikke tillige hører til den Deel af Folkelirken, som Sognet omfatter, ja, at den, der er Medlem af denne Deel, derfor ikke hører til den Menighed, der har sluttet sig omkring Præsten, men dertil forekommer det mig, at det foreliggende Lovforslag ikke har taget tilstrækkeligt Hensyn. See vi hen til den Maade, hvorpaa de forskjellige Kalds Størrelse er fastsat, finde vi jo, at den i alt Væsentligt slutter sig til de historisk overleverede Tilstande, ja endog tildeels med udtrykkelig Hensyn til Sognenes Omfang og Folkemængde. Men siden Grundloven falder Sognet jo, som sagt, ikke sammen med hvad man med et mindre heldigt Udtryk har kaldt Sognemenigheden, og siden Loven om Sognebaandets Løsning falder denne jo heller ikke sammen med den Menighed, der har sluttet sig om Sognets Præst, hvad man med et maaskee heller ikke ganske heldigt Udtryk kunde kalde Præstemeningen. For Tiden er Forskjellen mellem disse Omraader ganske vist ikke af stor praktisk Betydning, men i en maaskee ikke meget fjern Fremtid kan den blive en heel Deel større. Istedetfor at bygge paa en forsvunden Tilstand, burde Lovforslaget derfor have haft en saadan Bøielighed, at det kunde rette sig efter de nye Forhold. Det burde ikke være efter Sognets Omfang og Folketal, men efter den Menigheds Størrelse, der slutter sig om Præsten, at dennes Lønning burde bestemmes (Tscherning: Det er umuligt!). Den ærede Rigsdagsmand siger, at det er umuligt, og han har dog selv vist Veien dertil ved at foreslaae at give Offeret fri. Gaar man ud fra denne Opfattelse af Folkelirken, vil man maaskee heller ikke saa let komme til Oprettelsen af nye faste, geistlige Embeder, residierende Kapellanier og Kapellanier pro loco, i hvis Oprettelse jeg til min Forundring hørte, at selv den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds

(Tscherning) var enig. Det er ikke givet, at der er størst Trængsel til en ny Præst der, hvor Sognet har det største Folketal eller Omfang, og jeg troer, at det er disse Hensyn, der i den senere Tid have været de ledende for Kirkeministeriet til Oprettelsen af saadanne Embeder. Der er derimod størst Trængsel til en ny Præst der, hvor der har sluttet sig en større virkelig Menighed om en Præst, eller der, hvor der ved Siden af hinanden staae ligeberettigede kirkelige Ansøufser, uden at enhver af disse har en Sjælesørger for sig. Dette Forhold er imidlertid af en saa omffistelig Natur, at den Maade, hvorpaa der maatte raades Bod derpaa, ikke burde være Oprettelsen af faste Statsembeder, som maaskee om kort Tid kunde blive overflødige paa det første Sted og behøves paa et andet, men meget snarere Ordinationen af disse Reisespræster, som den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Kreds (Tscherning) saa varmt idag har omtalt. Men fremfor Alt troer jeg rigtignok, at en Paaligning paa Sognet af Offer og Alcidenter paa ingen Maade kan forenes med den Udvikling, vor Folkelirke hidtil har havt. Offer og Alcidenter ere, som det flere Gange idag er fremhævet, en reen personlig Afgift, der ifølge sin Natur skulde være aldeles frivillig; som saadan er den ogsaa fastholdt i Grundloven, men jeg skal efter den Omtale, den herhenhørende § af den har fundet, ikke gaae videre ind derpaa. Ogsaa jeg kunde ønske, at den ærede Minister nærmere vilde udtale sig om Overensstemmelsen imellem Grundlovens § 82 og den Fremgangsmaade, han omtalte igaar var fulgt af Regjeringen ved at paaligne Offer og Alcidenter som en fast Kommuneafgift, altsaa paa alle Kommunens Behoere, selv dem, der var udtraadte af Folkelirken.

Derimod er der en anden Lov, hvormed Paaligningen af Offer og Alcidenter kommer i Strid, og som ikke endnu er bleven fremhævet, nemlig Loven om Sognebaandets Løsning. Ifølge denne Lov er det jo tilladt, at give Offer og Alcidenter til den Præst, til hvem man slutter sig, hvormod Tienden vedbliver at svares til Sognets Præst. Lade vi nu Offeret ligne som en fast Kommuneafgift,